

Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău
Coordonator: prof. Ana-Maria Bondăreț
Concursul Lecturiada 2026 – Nevoia de omenesc și de omenie
Secțiunea: Citește cu mine!
Ce să fie? Ce să fie? Un Nobel pentru Omenie!

Titlul proiectului: Mesagerii omeniei: de la personajul de carte la modelul de viață

Argument: Într-o lume digitalizată, dominată de viteză și modele efemere, literatura rămâne un rezervor de valori morale perene. Pornind de la a opta nevoie din decalogul lui **Solomon Marcus**, „*Nevoia de omenesc și de omenie*”, acest proiect invită elevii să redescopere personajele literare ca pe o galerie de caractere. Identificarea valorilor de integritate, generozitate, sacrificiu și demnitate le oferă tinerilor modele vii, capabile să primească un **Premiu Nobel simbolic pentru Omenie**. Elevii transformă lectura pasivă într-o analiză etică activă și prin utilizare tehnologiei (AI) ca partener de dialog critic.

Tema: Gimnaziștii și liceenii colegiului au răspuns provocării inițiate de organizatorii *Lecturiadei* de a participa la secțiunea „*Citește cu mine! Ce să fie? Ce să fie? Un Nobel pentru omenie!*” și au selectat o serie de personaje literare care pot deveni modele de viață și de conduită socială. Proiectul detaliază activitățile desfășurate în lunile februarie-martie.

Scop: Identificarea și promovarea valorilor umaniste prin intermediul personajelor literare, dezvoltând competențele de comunicare, spiritul critic și empatia elevilor de gimnaziu și liceu. De asemenea, împărtășirea unor experiențe de multiliteratie cu rol formator și consolidarea competențelor transversale la elevi, prin activități inter și transdisciplinare.

Obiectivele proiectului:

- să identifice trăsături de caracter și valori etice (bunătate, curaj, integritate) în portretele personajelor literare;
- să dezvolte abilități de argumentare prin susținerea unei „pledoarii” pentru un personaj ales;
- să cultive spiritul critic în evaluarea acțiunilor umane și a impactului acestora asupra comunității;
- să coreleze dilemele morale ale personajelor cu situații reale din viața de elev/adolescent;
- să utilizeze responsabil tehnologia (AI) pentru a genera scenarii ipotetice și dialoguri argumentative;
- să stimuleze creativitatea prin transpunerea valorilor literare în produse multimedia sau texte originale care să promoveze „omenia”;
- să consolideze colaborarea între elevii de gimnaziu și liceu prin schimbul de perspective asupra modelelor morale;

Participanți: Elevii claselor de gimnaziu (a V-a B, a VI-a A, a VII-a A) și de liceu (a X-a H, a XI-a B).

Etape/ activități:

A. Etapă de promovare:

- Lansarea proiectului (9 - 15 februarie) a urmărit prezentarea conceptelor și dezbateră despre a opta nevoie din decalogul lui Solomon Marcus, realizându-se hărți conceptuale și infografice.

- „*Alfred Nobel și Moștenirea Sa*” – material informativ despre personalitatea inventatorului, despre categoriile Nobel și criteriile de selecție a candidaților.
- Inovația Proiectului: Introducem categoria simbolică „Premiul Nobel pentru Omenie”, dedicată personajelor literare care au demonstrat un caracter demn de urmat. Elevii aleg personajul (ex: Vitoria Lipan, Gheorghiță Lipan, Zaharia Herdelea, Popa Tanda etc.)
- Realizarea unor afișe cu scopul de a populariza proiectul în rândul comunității.

B. Etapă propriu-zisă:

1. Laboratorul de creație (15 - 20 februarie)

Activitatea 1 – *Pledoarie pentru Omenie* – fiecare elev participant redactează discursul de susținere a candidaturii modelului moral ales, argumentând de ce personajul literar merită „Premiul Nobel pentru Omenie”.

Activitatea 2 – *Discursul de Mulțumire / Acceptare* – elevii redactează un discurs de mulțumire pe care personajul l-ar ține pe scena Academiei Suedeze.

Activitatea 3 – *Interviul imposibil* - Elevii imaginează un dialog cu personajul, peste timp, în care acesta răspunde unor dileme etice actuale. Elevii pot folosi un chatbot (ex. ChatGPT) setat cu personalitatea personajului pentru a simula răspunsuri, pe care ulterior le rafinează literar. Pentru a integra eficient Inteligența Artificială în acest proiect, elevii nu trebuie doar să „întrebe” ceva, ci să învețe să construiască un context (prompting), urmând un set de instrucțiuni. Profesorul va monitoriza profunzimea întrebărilor elevului și capacitatea acestuia de a ghida AI-ul spre subiecte complexe, nu doar de suprafață.

Activitatea 4 – *Mesagerii Omeniei* – elevii realizează designul afișelor fie tradițional, fie folosind AI pentru generare de imagini de fundal. Vor crea un poster vizual care să promoveze „laureatul”, urmărind criteriile: impact vizual, slogan, replică/ citat reprezentativ, integrarea simbolurilor personajului.

Activitatea 5 – *Eseu creativ/ Digital storytelling* – elevii scriu o compunere liberă cu început dat: „Dacă [Personajul X] ar fi colegul meu de bancă, ...”.

2. Atelier artizanat (2 – 5 martie)

Activitatea 1 - *Harta Valorilor Umane* - realizarea de postere sau colaje digitale care ilustrează calitățile umane ale personajelor-model selectate de elevii clasei. Atelier de design grafic (Canva) unde elevii creează infografice.

Activitatea 2 – *Aleea Laureatilor* – expoziție de afișe cu „mesagerii omeniei” (personajele alese de elevi) pe holul școlii.

Activitatea 3 – *Târgul de cărtișoare-mărțișoare* – realizarea unor semne de carte personalizate, simbolice pentru fiecare personaj (cu un citat reprezentativ) și a unor medaliaoane de tip mărțișor cu chipul personajului sau cu un simbol al acestuia (ex. baltașul – Gheorghiță Lipan).

3. **Gala Mesagerilor Omeniei** (6 martie) - Prezentarea finală a galeriei caracterelor într-un cadru festiv, susținerea discursurilor în numele personajelor și premiarea simbolică a „laureaților literari”.

Premii: Diplome de „Ambasador al Omeniei” pentru toți participanții.

Produse finale:

- Antologia „Catalogul Laureatilor Literari: Mesagerii Omeniei” (format PDF).
- Expoziția de afișe în holul unității de învățământ.

- Colecția de măștișoare/medalioane tematice și de semne de carte.

Rezultate: produse digitate care promovează literatura.

Diseminare: diseminarea rezultatelor proiectului se va realiza pe pagina de social media a colegiului/
Lecturiadei 2026

Bibliografie:

1. S. Marcus, *Zece nevoi umane*;
2. Alina Pamfil, *Didactica literaturii. Reorientări*, Ed. Art, București, 2016;
3. Coord. Monica Onojescu și Alina Pamfil, *Receptarea autorilor canonici. Responsabilități și abordări specifice*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2015;
4. <https://www.nobelprize.org/>